

Portugisisk Hjelpearck – Nivå III

Avansert grammatikk, Brasil vs Portugal, kulturkunnskap — LK20

Personlig infinitiv

Unik for portugisisk – bøybar infinitiv.

Endelser

eu	falar
tu	falares
ele/ela	falar
nós	falamos
eles	falarem

Bruksområder

- Etter preposisjoner med annet subjekt
- *É importante estudarmos*
- *Antes de eles saírem*
- *Para nos entendermos*
- *Ao chegarmos, telefonamos.*

Futuro do conjuntivo

Brukes etter *quando, se, assim que, logo que*

Dannelse

Basert på 3. person flertall preteritum:

eu	falar
tu	falares
ele	falar
nós	falamos
eles	falarem

Bruk

- *Quando chegares, telefona-me.*
- *Se puderes, ajuda-me.*
- *Logo que terminares, sai.*
- *Assim que souber, aviso-te.*

Imperfeito do subjuntivo

Dannelse

Basert på 3. person flertall preteritum - ram + endelser:

eu	-sse
tu	-sses
ele	-sse
nós	-ssemos
eles	-ssem

falar: falasse, falasses, falasse...

Bruk

- Hypotetiske situasjoner
- *Se eu fosse rico...* (Hvis jeg var rik...)
- *Queria que viesses.* (Jeg ville at du kom.)
- *Era importante que estudasses.*

Mer subjuntivo

Perfeito do subjuntivo

ter/haver (subjuntivo) + partisipp

- *Espero que tenhas estudado.*
- *Duvido que tenham vindo.*
- *Talvez tenha chegado.*

Mais-que-perfeito do subjuntivo

ter/haver (imperfeito subj.) + partisipp

- *Se tivesse sabido...*
- *Oxalá tivessem vindo!*

Futuro perfeito do subjuntivo

ter/haver (futuro subj.) + partisipp

- *Quando tiveres terminado, avisa-me.*
- *Se houvermos acabado, vamos.*

Partisipper duplos

Noen verb har to partisipper:

Infinitiv	Regelrett	Uregelm.
aceitar	aceitado	aceite (PT)
entregar	entregado	entregue
expressar	expressado	expresso
imprimir	imprimido	impresso
matar	matado	morto
pagar	pagado	pago

Regel:

- Regelrett med *ter/haver*
- Uregelmessig med *ser/estar*
- *Tenho pagado / É pago*

Passiv

To måter

1. Med *ser*:

ser + partisipp

A casa foi construída em 1950.

2. Med pronomem *se*:

Fala-se português aqui.

Vendem-se casas.

Bruk

- Formell stil
- Akademisk skriving
- Nyheter
- Når agent er ukjent/uviktig

Avanserte uttrykk

Idiomatiske uttrykk

- *Estar com fome/sede* – være sul-ten/tørst
- *Ter saudades de* – savne
- *Dar-se bem/mal* – komme over-ens/ikke
- *Levar em conta* – ta hensyn til
- *Pôr em prática* – sette i praksis
- *Fazer sentido* – gi mening
- *Ficar a saber* – få vite

Formelle uttrykk

- *Relativamente a...* – angående...
- *No que diz respeito a...* – når det gjelder...
- *Tendo em conta que...* – tatt i betraktning at...
- *De acordo com...* – i henhold til...
- *Tanto... como...* – både... og...

Akademisk stil

- *Pode-se afirmar que...* – Man kan hevde at...
- *Convém salientar que...* – Det bør fremheves at...
- *É de notar que...* – Det bør bemerkes at...
- *Importa referir que...* – Det er viktig å nevne at...

Avansert pronomensplassering

Proklise (før verb)

- Med nektelse: *Não te vejo*
- Med adverb: *Já o fiz*
- Med spørreord: *Quem te disse?*
- Med subjuntivo: *Espero que me ajudes*
- Med *que*: *Disse que te amo*

Enklise (etter verb)

- Setningens begynnelse: *Vejo-te*
- Imperativ bekreftende: *Ajuda-me!*
- Infinitiv: *Vou falar-te*
- Gerundium: *Falando-te a verdade*

Mesóklise (inni verb)

Bare med futurum og kondisjonal (sjelden):

- *Ver-te-ei amanhã.*
- *Far-lhe-ia um favor.*

Ordforrådsutvidelse

Prefikser

- **des-** – motsatt: *desfazer, desligar*

- **re-** – på nytt: *refazer, reler*
- **pre-** – før: *prever, predizer*
- **in-/im-** – ikke: *incapaz, impossível*

Suffikser

- **-mente** – adverb: *rapidamente*

- **-ção** – abstrakt: *educação*
- **-dade** – egenskap: *liberdade*
- **-ista** – person: *jornalista*

Brasil vs Portugal**Uttale**

- **BR:** Åpne vokaler, tydelig uttale
- **PT:** Lukkede vokaler, svelger endelser
- *destino:* BR [des-TI-no], PT [dsh-TI-nu]

Ordforråd

Norsk	Brasil	Portugal
buss	ônibus	autocarro
mobil	celular	telemóvel
tog	trem	comboio
is	sorvete	gelado
saft	suco	sumo
treningsdress	moletom	fato de treino

Grammatikk**Pågående handling:**BR: *Estou comendo*PT: *Estou a comer***Pronomenplassering:**BR: *Te amo* (før verb)PT: *Amo-te* (etter verb)**Tiltaleform:**BR: *você* (vanlig)PT: *tu* (uformelt), *você* (formelt)**Kulturkunnskap****Portugal**

- **Fado** – melankolsk musikk fra Lisboa og Coimbra
- **Azulejos** – portugisiske fliser, viktig kunstart
- **Oppdagelsesreiser** – Vasco da Gama, Bartolomeu Dias
- **Nellikarevolusjonen (1974)** – fredelig revolusjon
- **José Saramago** – forfatter, nobelprisvinner
- **Fernando Pessoa** – betydelig poet
- **Port** – forsterket vin fra Douro
- **Pastel de nata** – berømt bakeverk

Brasil

- **Karneval** – Rio, Salvador, stor feiring
- **Samba og Bossa Nova** – musikkstiler
- **Capoeira** – kampkunst/dans
- **Fotball** – nasjonal lidenskap, 5 VM-titler
- **Amazonas** – regnskog, biodiversitet
- **Paulo Coelho** – internasjonal forfatter
- **Machado de Assis** – klassisk forfatter
- **Churrasco** – brasiliansk grill

Lusofone land

- **Angola** – olje, portugisisk koloni til 1975

- **Moçambique** – sørøst-Afrika
- **Kapp Verde** – øystat, kreolsk kultur
- **Guinea-Bissau** – Vest-Afrika
- **São Tomé og Príncipe** – øystat i Guineabukta
- **Øst-Timor** – Asia, selvstendighet 2002
- **Macau** – kinesisk spesialregion, tidligere portugisisk

CPLP

Fellesskap av portugisisktalende land (Comunidade dos Países de Língua Portuguesa) – politisk og økonomisk samarbeid mellom 9 land.

Litteratur**Portugisiske forfattere**

- **Luís de Camões** – “Os Lusíadas”, epos
- **Fernando Pessoa** – modernist, heteronymer
- **José Saramago** – nobelprisvinner 1998
- **António Lobo Antunes** – samtidslitteratur
- **Eça de Queiroz** – realistisk forfatter

Brasilianske forfattere

- **Machado de Assis** – realisme, “Dom Casmurro”
- **Jorge Amado** – “Dona Flor e Seus Dois Maridos”
- **Clarice Lispector** – eksistensialistisk
- **Paulo Coelho** – “Alkymisten”
- **Carolina Maria de Jesus** – “Quarto de Despejo”

Muntlig eksamen Nivå III**Forberedelse**

- Øv uttale (Brasil/Portugal)
- Forbered dyptgående tema
- Tren på diskusjon og argumentasjon
- Kjenn til lusofon kultur og litteratur
- Øv på spontantale

Under eksamen

- Snakk nyansert og variert
- Bruk avanserte strukturer
- Vis kulturkunnskap
- Argumenter godt
- Tør å bruke subjuntivo
- Bruk idiomatiske uttrykk

Presentasjonsfraser

- *Vou falar de/sobre...*
- *O tema da minha apresentação é...*
- *Gostaria de começar por...*
- *Primeiro, vou abordar...*
- *De seguida, vou analisar...*
- *Para concluir...*

Samtalestrategier

- *Poderia explicar melhor?*
- *Como se diz... em português?*
- *Quero dizer que...*
- *Por exemplo...*
- *Não sei bem, mas acho que...*
- *Isso faz-me lembrar...*

Skrivetips Nivå III**Avansert struktur**

- **Tese:** Presenter klart standpunkt
- **Argumenter:** Flere perspektiver
- **Motargumenter:** Vis nyansering
- **Konklusjon:** Avrunding og perspektivering

Språklige virkemidler

- Bruk personlig infinitiv for presisjon
- Varier mellom aktiv og passiv
- Bruk futuro do conjuntivo
- Inkluder idiomatiske uttrykk
- Vis bevissthet om Brasil/Portugal-forskjeller

Akademisk stil

- Upersonlige konstruksjoner
- *Pode-se afirmar que...*

- *Convém notar que...*
- *É evidente que...*
- *Importa salientar que...*

Avanserte teksttyper

- **Ensaio** – essay, argumenterende
- **Resenha** – anmeldelse
- **Artigo de opinião** – meningsartikkel
- **Relatório** – rapport

Samfunn og politikk**Portugal**

- Republikk, president og parlament
- EU-medlem, Schengen, eurosone
- CPLP-medlem
- Økende turisme
- Aldring av befolkningen

Brasil

- Føderativ republikk, president
- BRICS-nasjon
- Økonomiske utfordringer
- Sosial ulikhet
- Miljøutfordringer (Amazonas)

Sjekkliste Nivå III

- ☐ Avansert subjuntivobruk
- ☐ Personlig infinitiv brukt
- ☐ Futuro do conjuntivo korrekt
- ☐ Idiomatiske uttrykk
- ☐ Kulturkunnskap integrert
- ☐ Brasil/Portugal-bevissthet
- ☐ Nyansert argumentasjon
- ☐ Variert og avansert vokabular
- ☐ Passiv brukt riktig
- ☐ Akademisk stil